

Pesten csötörtökön május 12^{kén} 1836.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

ORSZÁG- 'S NÉPISMERTETÉS.

Szeged története.

(Szeged várának rajzával.)

Öröm és fájdalom között habozik a' honfi-lélek, valahányszor kedves hazája bár mellyik helyének leírását, viszontagságait, 's az eltelt időkből meritett történeteit olvassa, vagy leírni ohajtja; mert a' leenyészett veszélyes századok véres képeit látja azokban rajzolva. Illy érzelmektől habozik az én lelkem is, midőn Szeged városának leírását kicsinyben addig is, míg bővebben közölhetem, kedves hazámnak bemutatni szándékozom. — Fájdalommal látom ebben azon veszélyes kort, midőn a' haza lenyomatva 's a' honfiak ellenséges hatalom alatt, meghasonlva egymás között, nemcsak vérszolgálatokat tettek a' félholdnak, hanem egyszersmind egymást a' csata-téren is kölcsönösen emészte és vesztegetve rokon keblökbe márták halálra fent fegyvereiket. — Örömtől lobog azonban lelkem, midőn látom, hogy a' haza borús napjai elenyésztek, 's a' Magyar, ősi alkotmányának erős paizsa alatt, birván királya szeretetét, szabadon szedi a' béke édes gyümölcseit. — Mivelődvé 's felemelkedve ott áll most is, hova mások eljutni még nem valának képesek; 's illyként haladva erősen hiszem, hogy kevés év lefolyta alatt ott fog állni, hol már semmi sem leend hátra, mit más nemzeteknek irigyelhessen.

Szeged (Szegedinum), a' Marusnak Tiszába folyásánál helyezve Csongrád vármegye fő városa, nevét, mint néhai Dugonics András hazámsíjával többen is gyaníták, onnan vehette, minthogy, ha a' Tiszát, Marust, s' Maty vizet, úgy a' nagyobb áradásokkor viz alatt állani szokott Baktót vesszük, azok közt az egy z u g b a, vagy szegletbe rejtezik. — Illyképpen magyar származatúnak ismerven, egyszersmind azoknak véleményéhez is járulok, kik ezt a' római birtok alatt Tibiscinumnak nevezettnek állítják — azon hozzáadással, hogy ehhez közel, hol most Tápe (Tapae) fek-

szik, a' Romaiak a' Dákusokkal 60 ezer főből álló sereggel ütköztek-meg.

Szeged a' haza legrégibb városainak egyike; 's ámbár az e' tájkot más fél század alatt sanyargató Töröknek, és ezt megelőzte Tatároknak kegyetlen birodalmuk alatt ezen állításnak valószínűsára szolgálható legszebb adatok 's hiteles oklevelek elragadtattak is: mind e' mellett hagyott az irigy sors ollyakat, mellyekből az megbizonyíttathatik.

Némellyeknek vélekedések szerint azon helyen, hol most Szeged áll, lehetett Attilának ama kedves helye, hol őt Priscus Rhethor üdvözlé, mint a' byzanti udvar küldöttje, 's a' szerint (ad Ticiam) a' Tisza folyó partján helyezett egyik nagy tó mellett fekhe-tett azon nagy hely, hol ama világ rettentője lakott. — A' fekvésnek és körülményeknek egybevetésekkel részemről ezen állítás igazságát gyaníthatónak ismerem.

Előbb mintsem Árpád e' hont, mellyhez elődjei után igazát tartá, az akkor lakta különféle ajkú nemzetektől visszafoglalta volna, ezen környék a' Bolgárok tulajdona volt, kik a' görög császároknak oltalmuk alatt állottak — a' mint ezt Béla király névtelen írója, 's több történetírók igazolják. — Bejövén győzedelmes seregével Árpád 893-dik esztendőben, ezen résznek akkori urától, Zalántól, nem sokára az egész vidéket elfoglalá, miután Alpár alatt Zalánt egész seregestől semmivé tette; annak utána pedig a' nemzetnek adott hite szerint az elfoglalt hazát, érdemeikhez mérve, követői közt felosztá: minek következésében a' Tiszától fogva terjedő földrész egészen a' győzelem helyéig Etének, Ound fijának jutott. — Ez volt tehát azon földnek, melly most Szegednek nevezetik, legelső magyar tulajdonosa. Némellyek úgy is vélekednek, hogy ő alapította Szegedet, 's tőle, vagy Zö g-Ete nevezetektől, nyerte mostani nevét.

Meddig birták Ete utódjai Szegedet, az oklevelek hijja miatt elhatározni nem lehet: az azonban, hogy az ország kezdetével egykorú, 's az első magyar századokban nagy népes és nevezetes hely lehetett, onnan is kitetszik, hogy már 1199-ik esztendőben esperestséggel diszlott, mit olvashatni III-dik Incze romai pápának azon leveléből, mellyet Ugrin győii püspökhez, 's Bokkáni apáthoz irt, melly szerint a' kalocsai és I. szegedi (seghedi) esperest feladták, hogy L. Magister Taruisinus Romában létekor Sándor pápának jegyzeteiből egyet elidegenített és megcsonkított. — Ezen kívül, hogy Szegeden valóban esperestség volt, és a' bácsi székes megyéhez tartozott, bizonyágot tesznek ugyan azon káptalannak 1252-dik esztendőben Fizegh helységének elcsereléséről, 1256-ikban Churg helységnek a' határosok megegyezésökkel tör-

tént eladásáról, 1263-ikban pedig az Aba nemzetségből származottak között végrehajtott egyességről kiadott hiteles bizonyítványai, melyek közül az elsőben Simon, másodikban Elek, a' végsőben pedig Tamás mint szegedi esperestek említettnek.

De hogy már akkor is, sőt előbb, vagy is 1193-ik esztendőben, benne Szent Demeter tiszteletére emelt egyház állott, bizonyos azon esztendőről Béla királynak azon adomány-leveléből, mely szerint a' szent István király által alapított fejérvári ispotályos rendnek (Hospitaliorum) javait újabb adakozással bőviti és nagyobbítja. Itt Szegved is említettik, 's az ott levő apátság javai a' nevezett rendnek javaitól elkülönítettnek. — Ezen oklevél szerint tehát már apátság is volt benne.

Régiségének, 's nevezetességének valósága még a' következőkkel is hitelesen bizonyíttatik. — II-dik András király 1222-dik esztendőben kiadott azon arany-pecsétetes levelében (bulla aurea), melyben a' nemességnek 's többi rendeknek sz. István királytól nyert szabadságaikat 's igazaikat megerősíti 's elhatározza, egyszersmind rendeli, hogy a' só az ország közepén, kivevén Zolochot és Szegedet (Szegved), ne tartassék.

Ugyan azon király 1233-dik esztendőben költ azon levelében, melyben Praenestinus Jakabnak, a' szent szék követének, adott esküjével magát az országba becsuszott roszaknak kiirtásukra kötelezé, rendeli, hogy, ha a' bácsi vagy kalocsai egyházak tulajdon sójokat Szegedre (in Zegedyn) vagy fovább szállítani tartoznak, akkoron fizetésül nyolcz markát nyernek.

IV-ik Béla király 1237-ik esztendőben költ azon adomány-levelében, mely által a' királynét Gertrudot kegyetlenül megölte Gurvey fijának, Péternek, elfoglalt javaiból az ugurdi cisterciták monostorát alapítá, annak és a' benne levő atyáknak használására Szegeden (in Scegeud) öt tyminust adadni rendel.

Ugyan ezen király itt irá alá azon oklevelet 1242-ik esztendőben, mely arról költ, hogy a' topoliczai apát és a' Bliniaiak némelly földek felosztása iránt egymás között megegyeztek.

László király szintén itt adta-ki azon parancsolatját, mely által a' berzenczei nemeseknek 's másoknak meghagyja, hogy a' teendőket teljesítsék.

Az előadottak, ugy hiszem, kétségen kívül teszik Szegednek régiségét 's nevezetességét; sőt az is kitetszik, hogy benne esperesség, apátság, és só-lerakás volt. De továbbá Éder József gyűjteményeinek első kötetéből az is kitünik, hogy (mint III-ik Andrásnak 1293-ik esztendőben kiadott királyi levele bizonyítja) abba pénzverés is tétetett. — Hogy végre már Béla és András kirá-

lyok alatt annak némelly szabadságai voltak, és pedig ollyasok, mint Buda és Fejérvár városoknak — ez Podhraczký József gyűjteményéből elegendőleg bebizonyult.

A' mi későbbi történeteit illeti, ugy látszik, szintén azok, melyek a' hazái; legalább illy nevezetes városról feltenni sem lehetne, hogy a' köz viszontagságokban másokkal ne osztozott, vagy a' hazai történetek viselésében részes ne lett volna.

IV-ik Béla kiralynak országlása siralmas lett Szegedre nézve is; mert Tatárok által ő is feldulatott; lakosai részint megölettek, részint szolga-békóba verettek, részint pedig a' nagy rétségekbe, és homok-buczkókba rejteztek. De itt — nagyobb részint vagy az éhség vagy pedig ellenség fegyvere által lelék végöket. — Két év lefolyta után kiköltözvén az országból a' kegyetlen tatárság, 's 1242-dikben dalmát országból visszajöven a' király, Szeged ismét lakosokat nyert, és nem sok idő mulva annyira nevedett, hogy 1247-dik esztendőben már ismét előbbi nagyságához és fényéhez közeledett. Ekkor Béla a' Szegedieknek (*hospitibus de Zegedino*), a' Chupor nemzetségből származottak, Tatárok által történt, megölettetésökkel királyi kezekbe visszajutott 's Csongrád várához tartozott Tápé földét (*terram Thapey*) és vártói (*Vartow*) halászatot örökösen oda ajándékozván, őket annak birtokába Leontin szőregi apát által (*per Leontinum Abbatem de Zöwrevg*) beiktattatja, melly föld megtelepítettvén mint helység maiglan is Szeged városának birtokát teszi, a' király eredeti adomány-levele pedig mint különös ritkaság a' városi titkos tárban tartatik 's őriztetik.

Zsigmond királytól nyert Szeged városa több rendbeli szabadságlevelet, melyek maig is eredetiben megvannak, és a' városi titkos tárat gazdagítják. — Hogy e' város kedves helye lehetett a' koronás fejedelemnek, bizonyítja az, hogy itt többféle adományi és egyéb leveleket adott-ki. Nevezetesen emlékezik Budai Ezsaiás lexiconának 2-ik kötetében, hogy Zsigmond Szegeden 1394-ik esztendőben költ levelében zenebonáskodás és pártütés vétkével vádolt és abban valóságosan talált Herczeg Jánosnak, Miklós fijának, nemcsak megkegyelmezett, hanem minden jószágait is visszaadta, sőt megtilta, hogy eddigi hivatlanságéért őt valaki háborgassa vagy személyére vagy jószágaira nézve; kivevén, ha valamelly magános személynek kárt tett, mellyet János visszapótolni tartozzék.

Midőn I-ső Ulászló alatt Hunyady János Amurath török császár seregeit rácz országban 1444-ben megveré, 's a' megalázott császárnak követei megjelenvén tíz évre terjedő békességért könyörögtek — a' király Szegedre öszvehivja a' nemzetet, 's elejébe terjeszti Amurath kérését. Bár sokan voltak is a' békekötés ellen 's

látván a' török hatalom megtörésére szolgáló alkalmas időpontot, még is a' többség szavazása mellett a' kért béke tíz egész évre megkötetik. — De alig ment-el a' békét nyert török követség az országgyűlése elől, midőn Julian kardinál pápai követ, 's több fejedlem követjei is megjelennek a' még állott országos gyülekezeten, 's a' kereszténységnek állapotját ékes szóállással előadva, segedelem-ígérésekkel arra bírják a' királyt és nemzetet, hogy a' békét feltörvén a' szerencsésen kezdett hadnak további folytatásához kezdjenek, sőt erre azon esztendei kisasszony hava 4-kén Julian a' királyt, Hunyadyt, 's az együtt volt Rendeiket meg is esküdtette. — A' hitszegésnek azonban szomorú következése a' varnai szerencsétlen ütközet 's a' királynak ugyan ott esett halála lön.

Hunyady János, mint a' még nem törvényes korú királynak Lászlónak gyengesége miatt rákos mezei gyűlésen választott országkormányzó, minden igyekezettel azon volt, hogy Amuráthon Ulászló haláláért boszút álljon, terjedő hatalmát megtörje, és a' magyar névről győzedelme által a' varnai szerencsétlenségnek foltját lemossa. — Illy célból a' Török ellen Rigómezőnél táborba száll: de 24 ezer emberével az ázsiai népekkel megsaporodott számtalan Törökön erőt nem vehetvén, futásban kerese menedéket. Utjában a' Ráczok fejedelme, a' hálátlan Brankovits György, kit Hunyady segélt valaősi birodalmához, őt megfogatta, 's fogolyul tartotta. Az ország Rendei e' szerencsétlenséget hallván Szegedre öszevgyülekeznek, 's a' nagy hősnek szabadságba tétele miatt a' nevezett despotához követeket küldenek; ki végre engedvén a' köz ohajtásnak, azt szabadon bocsájtja, 's Hunyady még Szegeden együtt találá szabadsága eszközlőit 1449-ik esztendőben.

Midőn 1456-dik esztendőben a' haza Rendjei Budán a' Török elleni hadakozásról tanácskoznak, az alatt már Mahumed Nandor-fejérvár felé nyomul másfél száz ezer fegyveresével, 's esküvést tön, hogy két hónap alatt Budán fog vacsorálni. Hunyady Szegedre jön, és itt várja az ígért hadakat. Mintegy 15 ezeren sereglettek itt ösze hozzá (kiket ő fegyverben gyakorolgatott), és Capisztran Jánosnak keresztesei. — Mig ezek így történnek, Mahumed a' Dunát és Szávát hajókkal elboríttatja, sz. Jakab hava 4-én pedig Belgrádot megszállja, és 27 lábnyi hosszaságú ágyúkkal lövetteti olly erősen, hogy (Thuróczy bizonyítása szerint) azt még Szegednél is hallani lehetett. — Midőn Szilágyi Mihály ide küldött követjei által sógorát Hunyadyt kérte, hogy menten-fel őt a' veszedelemtől, látván a' nagy hős, hogy az ígért hadak után többé várni nem lehetne, a' hozzá csatlódott 40 ezer szegedi halászszzal (kiből Szegednek akkori nagy

népessége kitetszik) egyesülve Szalankemenre vonul, 's onnét izen Szilágyinak, hogy azon hónap 14-én egyesített erővel támadják-meg a' török sereget. E' szerint az egyet értett két nagy hős Mahumednek vízi erejét semmivé tette, hajóit részint elfoglalta részint pedig felégette, 's Belgrádba költözött. A' török császár nemcsak megverettetett, hanem szemén sebet is kapván övéivel egyetemben futásnak eredett. Gazdag butorait, sátorait és három száz ágyúját a' Magyarok nyerték-el. — Sz e g e d valóban büszke lehet; mert halászaí segélték illy nagy győzelemhez akkor, midőn azt az ellene tört iszonyú erőnek nagysága már köz rettegéssel előnté.

(Folytatás következik.)

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Egy gólyának gyors utazása. A' mult 1835. év sept. 1-jén Beregh megye hasonnevű városának mezején a' pásztorok egy fekete erdei fajta holt gólyát találtak, melynek nyakán rózsa színű, 7 ujnyi hosszú, 4 u. szeles selyem darabocská kék szalagokkal öszvehengerítve 's kötve csüggött, külső lapja pedig hasonló nagyobb vászon-darabhoz volt varva. Belső lapján igen szép nyomtatott német betűkkel e' szók állottak: „Der Erzieher und Eigenthümer dieses Storches war der Fleischer Johan Christian Dominik. Königsberg im Preussen 1835.“ — E' mészárost, a' gólya tulajdonosát, tehát erről tudósítván egyszersmind tudakozám, mely napon bocsájtatott-el vándorlásra ama gólya. — Válaszát ezen tudósításom előtt csak két héttel nyerhetém-meg; miből kitetszik, hogy a' gólya aug. 27-kén vándorolt-el Königsbergből, és így e' hosszú utat öt nap alatt tette-meg. Minthogy lövésnek vagy más külső erőszak hatásának jelei a' gólyán nem látszottak, hinnünk kell, hogy valamely betegségben szünt-meg elni. — April 14. 1836.

W. L.

K Ü L Ö N F É L E.

Nevezetes házasság. A' mult hónap 2-kán (a' bécsi színészeti hirlap szerint) Parisban egy házasság kötötött, mely az azt követő mellék-körülmenyek miatt nevezetes marad. Bothello József ur St. Mariai gróf és portugali pair bizonyos idő óta Parisban tartzkodott a' szép és jeles B. kisasszony által igazgatott hotelban. A' 67 éves gróf az említett szépet házassággal kínálá-meg, mit a' leány el is fogadott. De a' vőlegény, ki adósleveleit menyasszonyával alkalmasint nem közlőtte, nem sokára az adóssági toronyba zárattatott hitelezője által. Itt néhány hónapot töltvén, az alatt menyasszonya minden hitelezőt meglátogatott, 's a' legmakacsabbat is kielégítvén, vőlegényének szabadságot eszközölt ki. Illy haszonkeresés nélküli tett nem maradhatott jutalmazatlan. A' portugali gróf most még inkább megmaradt házassági föltétele mellett. De szerencsétlenségre, midőn éppen ki akarák hirdetni, újra elfogattaték újabb adósságai miatt. A' kedves őt most minden jó szándéka mellett sem szabadithatá-ki. A' vádló semmire sem akart hallgatni, 's kivüle még hat kérlelhetlen hitelező személyes fogságot kért a' gróf számára. Februar 15-kén a' gróf kérte az elnököt egy napi szabadságért, még pedig azért, hogy csak menyegzőjét

megülhesse. Az elnök következőt irt: „Mi elnök 's a' t. parancsoljuk, hogy St. Mariai gróf börtönét elhagyhatja Encelain urnak a' kereskedő-törvényszék követének és két testőrnök kíséretében, hogy B. kisasszonynyal menyegzőjét megülhesse. Parancsoljuk, hogy ennek megtörténte után börtönébe ismét vissza térjen.“ — Encelain ur megjelent, 's a' két testőr közönséges csinos polgári ruhába öltözteték, úgy, hogy inkább násznagyoknak illettek-be mint törvényszolgáknak. Vége lévén a' szertartásoknak a' megengedett órából még csak egy percz vala hátra, melly után a' grófnak ismét vissza kell vala mennie börtönébe. Mindazáltal Encelain ur francia galanteriából magára vállalá az új házaspárnak B. kisasszony lakásáig elkísérését, hol a' vendégekre hercegi ebéd várt. Kiki részt vett az innepiségben; a' követ ur, mint gondolni lehet, nem messze a' völgyénytől foglalt helyet; a' két törvényszolga egy másik előszobában vendégeskedék, hol, valamint az urak asztalánál, a' champagnei bor özőnnel folyt. Illy jeles megvendéglést Encelain ur nem hagyhatott illő megismerés nélkül. Ebéd után egyike a' vendégeknek felállt: „Nem jó volna-e a' punchot „à la romaine“ inni, vagy a' hívesítő sorbettet a' törökkávéházban magunkhoz venni?“ E' tanács egyetemenleg elfogadtatott, 's mindnyájan a' török kávéházba menének, hol a' társaság vidám enyelgés és vendégeskedés közepette egész estig elmúlata. — Mindennek végzetével a' hiv Encelain ur reábizottját börtöne háló szobájába kíséré; a' menyasszony pedig hóteljába kocsikázott.

Olasz carnevali pompa. Tudva van, hogy olasz hon nagyobb városaiban utósó farsangi napokon a' szép világ tulajdon és kölcsönzött kocsikon minden utcán végig pompáskodik. Az „echo“ nevű hirlap szerint az idén Mailandban a' kocsik nyomról nyomra követték egymást több mint 4 geographiai mértföldnyire nyúló vonalban. Eppen úgy tudva van, hogy ilyenkor az elkocsikázók az ablakból kisdéd, gypszből alakított, golyócskával hajigáltatnak, mintha kartács-tüzzel ostromoltatnának; de nehezen van olly tudva az, mennyire megy ezen kis gypsz kartácsok mennyisége, mellyek így egy-egy nap kidobtatnak. Mérsékelt felszámolás szerint az említett napon Mailandban kidobált gypsz-golyócskákat mintegy 4.066.065 fontra tehetni. Ezek nem kevesebb mint 70.000 litre-be kerülnek.

Nemes elszánás. Keleti porosz országban a' múlt hónapban egy 14 éves leányzó, Rautenberg Kati, Opateniczbán, az ortelsburgi kerületben, hiv testvéri szeretet és ritka maga elszánása által jelelé-ki magát, midőn szülőjének égő házába rohant benn találkozó testvéreinek megmentésére, 's a' lánggal ellepett szobából még élő 6 éves fitestvérét szerencsésen ki is hozta. Másodszori berohanásakor többi testvéréért még két gyermek vala benn, egy emő *) és egy 2½ éves fiú; mindazáltal lerogyott, 's csak Kosiczki Jakab ottani esküdtnök bátorsága által mentetett-ki a' lángok közül. Az említett leányzó igen meg van sértve, de élete még sem forog veszélyben. Illy szép példa által bátorítva Kazmakik és Mucha nevű korcsmárosok is a' lángok közé rohantak, 's az első a' 3½ éves gyermeket szerencsésen kihozá; a' második ama kisdéd emőt ugyan szinte kihozá, de már — holtan! A' leány által megmentett fiú szerencsés gyógyulásban van.

Játékszin. Bizonyos kis városban a' játékszin széna - szinné változtatott által. Ezen műértelmes városkának tanácsa a' felírást egyetlen egy betű elvál-

*) Az emő szó csecs-emő helyett egyszerűbb is, aetheticaibb is; különben emni (szopni) szó által a' fogalom úgy is ki van fejezve.

toztatásával tudta az új célra is alkalmazni. Előbb t. i. ez vala a' felírás: „Musis consecratum“ — most így áll az: „Mulis consecratum!“

Éjszakamerika asszonyai sokkal érdekesebbek, mint férjfiái. Még a' büszke Angolné sem tagadhatja-meg tőle a' szépségben elsőségét; azért gyengdség hívja volna, ha a' magyar író hazájának szépei mellett viadalra szállna, annyiban t. i. mennyiben csak egyedül az idomok szépségéről van szó. Ezt alig lehet valahol olly általánosan feltalálni, mint Éjszakamerikában. Azonban e' szépség csaknem Villi-nemű *) szépség, mintha csak oda lehelve, 's valamely földön túli hazából származott volna. Talán ez oka annak, hogy a' szép testben nagyobb részint hideg sziv ver.

*) Sylphek, Elphek helyett mi Magyarok a' Villiket használhatnók legnépszerűbbleg.

EM L É K M O N D Á S.

Megelégedés.

Nem kér kínai pamlagot,
Sem márvány-palotát a' meglegedés;
Többszer múlatoz a' szegény
Földműves küszöbén 's durva daróczaín,
Mint a' dáma kigyöngyözött
Keblén 's ambroziás mell-patyolatjain:
Csendes szalma-fedél alatt
A' vig pásztori kor gyermeki közt lakik.
A' természet ölébe dül,
Annak nyújtja kezét 's menyői csókjait.

BERZSENYI után Muki Vácáról.

A' belbecs legelső, 's aztán jó a' jó hír, mely a' belbecsnek bizonyos követője 's következője.

GR. SZÉCHENYI ISTVÁN után S. Karolina.

Aphorismák Vácáról. A' ki gyakran üritgeti barátinak tartós egészségéért Bacchus nectarjával telt poharát, végre a' magáét üriti-ki az élet poharából.

Hasonló e' világ a' határtalan oczeannak dagadó hullámaihoz: könnyű tárgyak eliramlanak sik tükrén, a' nehezek elsüllyednek.

Keveset nyújt remegő kezekkel a' tehetetlenség, de azt a' nyiltszivűség szekrényéből áldozza.

B A N D I.

Visszasrejtvény.

Kis magból termett, de azért nagy edény lehet abból,
A' szomjat mellyből oltani kéjre tudod.
A' jámbor bucsusok, utazók, 's a' zárandokok ut közt
• Használják gyakran nedvei drága javát.
Olvasd bár mellyik végéről e' két tagu szócskát,
Hangzik mind egyiránt ajkaidon neve majd.

C S. 6.

Előbbi rejtvény: Kalapács.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utza 612.